

Rønkilde IV

Noget om livet i Rønkilde.

Af Bent E. Hansen marts 2013

Rønkildegården har altid været stedet. Nogle frygtede stedet, andre misundte stedet, nogle så op til stedet.

Rønkilde har altid været noget særligt.

Da jeg som barn i begyndelsen af 1960'erne cyklede på hovedvejen de 7 km til fodbold, håndbold og FDF i Bording havde jeg hver gang udsigt til Rønkildegården, der knejsede flot og tryk på bakkenskråningen bag ved utrygge Rønvang, med den gale schæferhund, der gjorde en så bange. Når jeg skuede derop følte jeg, der var noget specielt ved stedet ligesom jeg stadig synes det. Noget på en gang dragende og samtidig lidt mystisk og utilnærmelig. Det er måske kun sandt i min barndoms fantasi, men sandt er det, at

Rønkildegård år 1999 netop nyrestaureret af Jens Sørensen.

Rønkilde har været noget stort.

Det har været en del af biskoppen i Viborgs besiddelse. Det har været ejet af proprietærer. Der har været megen rigdom og storhed. Og ikke mindst har der været flere dygtige landmænd på Rønkildegård.

Nogle af ejerne fik opdyrket heden. Andre forstod at få meget ud af jorden. Nogle byggede flotte og landbrugsduelige bygninger. Det sidste f. eks Poul Chr. Poulsen.

Han byggede i begyndelsen af 1920erne en ny flot og meget brugelig firelænget gård. Først og fremmest et stort stuehus i tre etager. Dernæst tre længer avlsbygninger. Længden mod vest bestod af hestestald og karlekammer (to karle og en stuepige i Carl Svane Sørensens tid). Mod nord var der lade og kornmagasin delt op med en port i midten. Dyrene var i øst fløjen i to etager. Kreaturer fornedet og grise foroven. En noget specielt konstruktion, men gennemtænkt og godt gennemført med mange praktiske og velovervejede foranstaltninger.

Der var ingen elevatorer, men ud over trappen op for menneskene og grisene var der flere sindrige hejsesystemer til både kornprodukter og valle og syrnet mælk fra mejeriet.

Stalden med plads til 28 køer og en del opdræt.

Vandet blev jo via en hævert

3- 400 meter nede på marken transporteret til et stort kar ved siden af svinestalden. Herfra var det nemt at videreføre vandet rundt på hele gården.

Der var ingen udmugningsanlæg dengang, men alligevel var man fri for de almindelige besværligheder med at få møget op i højde på møddingspladsen. Her kørte man blot ud på en bro over møddingspladsen og tippede trillebørens indhold ned. Det var nemt.

Kun skulle man passe på ikke selv at følge med trillebørens indhold ned i møddingen.

For at få forbedret dyrkningsmulighederne fik Poul Poulsen også drænet dele af jorden og fik anlagt

afvandingskanaler. Senere fik den næste ejer, Carl Svane Sørensen, kanalerne rørlagt.

Carl Sørensen fik også anlagt en stor flot parklignende have.

I mange tidsperioder drev Rønkildegårds ejere foregangslandbrug. I andre perioder gik det knap så godt og man solgte eller lejede jordlodder og tilliggende ejendomme fra, så der i 1900 tallet kun var under 100 ha tilbage af de oprindelige ca. 200. ha. Især Peder Jeppesen solgte og lejede meget fra. Tiden i sidste halvdel af det 19. århundrede var vel også for mindre gårde; mange andre steder var der også stor udflytning. 3 af Peder Jeppesens 6 børn fik således hver en af de omkringliggende gårde.

Grise- og persontrappen op til grisestalden.

I 1960'erne var der 115 tdr. 28 køer, 40 stk. opdræt og 12 søer. Der blev leveret ca. 200 svin årligt til slagtning.

Efter at motorvejen er kommet til i 2012, er jordarealet for Rønkildegård reduceret til ca. 40 ha. og avlsbygningerne er tomme for dyr.

Selvom landbruget tog meget af tiden var der dog tid til andet ind imellem. Også til spas og sjov. Således fortælles, i Peter Jeppesens tid var det et meget gæstfrit sted at komme, men der blev drevet mange løjer, så folk tit fik en billig sjov, men det skete også, at nogle gik lidt slukørede derfra.

Engang kom Kristian skolelærer forbi. Det var den tid harerne måtte skydes året rundt i kålhaver og på gårdspladser.

Peter Jeppesen fik fat i en strømpeskift, fik bundet to

ører på det, satte

den om mellem kålene og så gik han. Kristian så haren i Kålhaven og ville skyde den. Gå nu forsigtig sagde Peter Jeppesen.

Kristian sneg sig, ja nærmest kravlede langs husmuren for ikke haren skulle opdage ham, intetanende at han kravlede rundt i gårdens wc og folkenes efterladenskabende under den nyfaldne sne.

Grisestalden med plads til 12 søer + slagtesvin.

Kristians sokker og bukser så alt andet end godt ud. Peter Jeppesen havde fået en snor på den formodede hare og stod inde i stuen og gav et ryk i snoren engang imellem så Kristian blev nødt til at kravle forsigtig frem langs husmuren så "haren" ikke skulle løbe væk. Til sidst kom han så tæt på at han kunne skyde den. Bang. Han fik den.

Men da han kom hen for at samle haren op og så, hvad det var, blev han frygtelig vred og sagde til Peter Jeppesen: "No ska a saj døj jen ting. Do ska' æt trow do ka blyv ve å hold mæ for nar." Fødderne med de nu våde og brune sokker stak han i træskoene, bød farvel og lovede, at han ikke skulle gæste Rønkilde i hast.

Rønkildegårds møddingsplads. Bemærk broen ud fra grisestalden oven over kostalden.

Poul Kr. Poulsen var en af Bording sogns agtværdige borgere og havde stor indflydelse mange steder i sognet.

Han var bl.a. med til at få bygget et forsamlingshus i Bording og sad med i forsamlingshusets første bestyrelse. Ofte var han sammen med

andre af byens foregangsmænd. Om det var et væddemål eller blot Poul Poulsens sans for en god forretning vides ikke med sikkerhed, men i hvert fald blev det aftalt, at hvis Poul Poulsen ville agere hest foran en lille vogn, hvor købmand Henriksen og 3-4 andre sad i, på en køretur fra Bording til Pårup, så ville han få en sæk malet korn.

Da han havde trukket dem til Pårup fik de alle en øl eller to og en god snak på kroen.

Hvor meget der er om historien er lidt uvis, men det er en begivenhed, som der blev talt meget om dengang, ja også endnu er der folk, der har hørt om det, så noget må der være om snakken. Så selvom der blev arbejdet meget i gamle dage, var der også tid til spas og sjov.

Jo, Rønkilde og Rønkildegård har en lang og spændende historie.

Stuehuset set fra gårdspladsen netop ny restaureret i 1999.

Tidligere udgivet:	Rønkildenavnet 1	dec. 2012
	Rønkilde 2	jan. 2013
	Rønkilde 3	feb. 2013
	Rønkilde 4	marts 2013